

Memo Raad

Aan: Raad
Van: College
PFH: T. de Vries

Datum: 02 februari 2021
Onderwerp: Agenda voor de Wadden
Zaaknummer: Z.HHL.024759

Geachte leden van de raad,

Inleiding

Op 23 september is de ontwerp-agenda voor het Waddengebied 2050 behandeld in uw raad. U heeft besloten om ons een aantal wensen en bedenkingen mee te geven ten aanzien van de ontwerp-agenda. Deze wensen en bedenkingen hebben wij doorgestuurd richting onze bestuurlijke vertegenwoordigers vanuit de Vereniging van Waddenzeegemeenten. Daarnaast heeft het Rijk een brief ontvangen van ons met het verzoek om te reageren op de door ons gegeven wensen en bedenkingen. Eind november 2020 heeft u van ons een memo ontvangen waarin wij u hebben geïnformeerd over de reactie die wij hebben ontvangen op de wensen en bedenkingen vanuit het Rijk. In deze memo informeren wij u over de wijze waarop uw wensen en bedenkingen uiteindelijk zijn verwerkt in de definitieve versie Agenda voor de Wadden 2050 (zie bijlage A) en hoe het vervolg van het proces er uit gaat zien.

Verwerking wensen en bedenkingen

In onze vorige memo heeft u kunnen lezen hoe het Rijk in eerste instantie heeft gereageerd op uw wensen en bedenkingen. Uw punten ten aanzien van de projecten rondom toerisme en cultuur worden meegenomen bij het uitvoeringsprogramma en krijgen een concrete uitwerking bij een van de projecten die hierin worden uitgewerkt. Voor wat betreft de punten over de duurzame bereikbaarheid van de havens en de landbouw hebben wij via de ambtelijke en bestuurlijke overlegstructuren onze wensen kenbaar gemaakt. Zowel de bereikbaarheid als de landbouw waren voor meerdere gemeenten belangrijke punten. Beide thema's waren voor de gemeenten nog onvoldoende uitgewerkt en er was behoefte aan nadere duiding en uitwerking.

Bereikbaarheid

Voor wat betreft de duurzame bereikbaarheid was het van belang dat de doorwerking van de Agenda voor de Wadden expliciet gemaakt zou worden in het Nationaal Waterplan. In dit plan was opgenomen dat baggeren in de buitendelta niet was toegestaan. Dit was niet in lijn met de uitgangspunten van de Agenda, waarin duurzame bereikbaarheid als uitgangspunt was opgenomen. Daarnaast strookte dit ook niet met de uitgangspunten uit het Pact van Marrum waarin overheden en natuurorganisaties samen de duurzame ontwikkeling van de havens hebben ondersteund. Voor onze haven in Lauwersoog zou het opnemen van een dergelijke passage in het Nationaal Waterplan betekenen dat de bereikbaarheid van de haven in de toekomst niet gegarandeerd zou kunnen worden en er een ingewikkelde

situatie zou ontstaan over noodzakelijke maatregelen en juridische haalbaarheid. Vanuit het Omgevingsberaad (breed stakeholdersoverleg en adviesorgaan van het Bestuurlijk Overleg Waddenzee) is een advies afgegeven over de concept Agenda, waarin de duurzame bereikbaarheid expliciete doorwerking moest genieten in uitvoeringsdocumenten zoals het nationaal Waterplan. Dit advies over de duurzame bereikbaarheid van de Waddenzeehavens is integraal overgenomen in het BO Waddenzee en is als zodanig verwerkt in het Nationaal Waterplan. Daarmee liggen er geen belemmeringen op juridisch vlak om de nodige maatregelen te treffen voor het Westgat mocht dit in de toekomst nodig zijn. Hierbij moet nog wel worden opgemerkt dat hiermee niet op voorhand is bewerkstelligd dat er een partij is aangewezen die de kosten van eventuele baggerwerkzaamheden op zich gaat nemen. Hier worden nog nadere gesprekken over gevoerd.

Landbouw

Ten aanzien van de landbouw heeft u ons meegegeven dat de landbouwbelangen beter naar voren moesten komen in de concept Agenda en dat de begrenzing van het Natura 2000 gebied beperkt moest blijven tot de dijk. Het punt over de begrenzing is tot tevredenheid beantwoord in de nota van toelichting. De belangen van de landbouw zijn daarnaast beter verwerkt en verwoord in het hoofdstuk over de duurzame Waddeneconomie (H 4.7) onder een apart thema voor de landbouw. Hierbij zijn de dilemma's en opgaven (zoals verzilting) goed in context geplaatst. Verder is naar ons idee de landbouw als geheel beter gepositioneerd in de andere hoofdstukken van de Agenda. We zijn vooral content met het opnemen van de landbouw onder de kernwaarden van het Waddengebied als sterke en innovatieve economische sector en daarnaast ook met het feit dat er een aparte strategie wordt voorgesteld voor de landbouw waarmee de sector ook voor de toekomst als economische motor voor het gebied kan blijven fungeren. De tekstonderdelen over de landbouw hebben uiteindelijk een positief advies gekregen vanuit het Omgevingsberaad en is daarin ook ondersteund door de vertegenwoordiging vanuit de landbouw (LTO) in het Omgevingsberaad.

We hebben dus met het uitgangspunt van instemming van de landbouwvertegenwoordiging in het Omgevingsberaad ons akkoord gegeven op de Agenda, in lijn met uw wensen en bedenkingen. Het is daarbij zo dat de 'landbouw' als sector geen ondertekenaar is van de Agenda voor de Wadden 2050. Er zijn in dit proces meerdere 'brede' sectoren die niet ondertekenen, in de meeste gevallen vanwege het feit dat het lastig is om als sector brede vertegenwoordiging te organiseren in dergelijke samenwerkingsverbanden. Wel praten en denken deze sectoren vanaf het begin actief mee in het proces om te komen tot de Agenda voor de Wadden 2050.

Het is wel opmerkelijk dat er aan het einde van het traject van meer dan drie jaar, waarbij er maximaal is ingezet op een gedragen en gezamenlijk traject, nu opeens enige ophef is ontstaat over teksten die te maken hebben met de landbouw. Dit doet naar ons idee geen recht aan de wijze van totstandkoming, het integrale karakter van de Agenda en het vervolgtraject waarbij we juist met de landbouw, maar ook juist met andere partijen, in overleg moeten en willen over de verdere ontwikkeling van ons kustgebied.

Overigens staan wij altijd open voor discussie over de Agenda en de uitwerking hiervan voor de verschillende economische sectoren in ons gebied. De ondertekening van de intentieovereenkomst is wat ons betreft juist het begin van een proces om te komen tot nieuwe ontwikkelingen in het kustgebied, waarbij onze insteek is dat dit niet ten koste mag gaan van specifieke sectoren zoals de landbouw. Door de ondertekening van de intentieovereenkomst als gezamenlijk collectief van kustgemeenten hebben wij het gevoel dat we beter in staat zijn om integrale belangenafwegingen te kunnen maken en daarmee indirect ook de landbouwbelangen beter kunnen behartigen in het vervolgtraject.

In de Tweede Kamer is ten aanzien van de Agenda een motie in stemming gebracht waarin voor ontwikkelingen in het kustgebied altijd een impactanalyse wordt gemaakt, waarin alle belangen goed worden afgewogen. Met dien verstande dat een brede analyse van de Agenda op voorhand geen nut heeft (immers er is nog geen impact) is door de Minister voorgesteld om dit pas te doen bij daadwerkelijke ontwikkelingen. Wel wordt er vooraf aan de hand van bestaande projecten in het kustgebied gekeken hoe de impactanalyse had kunnen uitwerken. De TK is akkoord gegaan met dit voorstel en de motie is daarmee aangenomen. De aanvulling die wordt gedaan vanuit de motie vinden wij een goede aanvulling en geeft aan dat er draagvlak is voor een zorgvuldig proces bij ontwikkeling in het kustgebied.

Vervolgtraject

Zoals aangegeven bij de individuele onderdelen van de wensen en bedenkingen is er een algeheel advies geweest van het Omgevingsberaad richting het Bestuurlijk Overleg Wadden over de concept Agenda voor de Wadden 2050. Wij zijn als kustgemeenten vertegenwoordigd in het BO Wadden. Onze vertegenwoordiger wordt via de Vereniging van Waddenzeegemeenten 'aangestuurd' en heeft op basis van de uitwerking van de wensen en bedenkingen op 3 december 2020 namens alle kustgemeenten ingestemd tijdens het BO Wadden met de Agenda. Hiermee is ook besloten om over te gaan tot ondertekening van de Agenda voor de Wadden via een intentieovereenkomst.

De Agenda voor de Wadden is vooral een strategisch document waarin een lijn wordt uitgezet richting 2050. Er wordt dus niet op gebiedsniveau of projectniveau ergens over besloten, maar we spreken de intentie uit om via een gezamenlijk streefbeeld en via strategische lijnen te werken aan de doelstellingen uit de Agenda voor de Wadden. De eerste stappen in de uitwerking zijn inmiddels gestart in het proces om te komen tot een uitvoeringsprogramma. Dit programma is voor de kustgemeenten van groot belang omdat juist hierin de nadere uitwerking van de Agenda vorm zal gaan krijgen. In dit traject zal ook de impact van de Agenda op gebiedsniveau plaats vinden en is er alle ruimte om in dialoog met alle stakeholders te kijken wat er nodig is om tot bepaalde ontwikkelingen te komen. Voor het uitvoeringsprogramma worden meerdere actieve informatiebijeenkomsten georganiseerd met de stakeholders en er worden speciaal voor raadsleden bijeenkomsten georganiseerd om inhoud te delen en de positie van de Raden in dit uitvoeringsproces scherp te stellen. Verder stellen wij voor om in een informatiebijeenkomst specifiek aandacht te besteden aan de verschillende samenwerkingsverbanden (de spreekwoordelijke bestuurlijke spaghetti). Dit ter ondersteuning en extra toelichting op een memo die u binnenkort van ons ontvangt met een overzicht van de samenwerkingsverbanden.

Hoogachtend,
Het college van B&W,

H.J. Bolding
burgemeester

P.P.M. van Vilsteren
secretaris